

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Martia, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiul pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Resbulul.

Sibiul, 20 Ianuarie v.

Discuțiunile de pace între Rusi și Turci la Cazanico resp. la Adrianopol se vede că nu promit un rezultat multămîntor, caci rănilor și concentrarea armatei ruse la Adrianopol se continuă; trupele de asediare la Rusciuc făc cercul de impresurare tot mai strîns; România lucră și își năoice înaintea Vidinului. Au luat afară de satul Emirdan, apărăt de trei redute, și pozițiile turcescă de la Rupca și Capitanovicia. Ocuparea acestor două poziții au costat pe Români însemnate pierderi, dar armata lor este astăzi ca de aproape de forțăteră, încă Turciu nu se pot mișca în nici o parte. Generalul Cernat este comandanțul suprem al armatei române de impresurare. Sérbi și Montenegrini după ce au luat fortul Lesendra, au pornit de la Spuz și Podgoria către Scauri.

Monitorul oficial¹ din București publică următorul bulentin despre activitatea armatei române de împresurare în jurul Vidinului:

După căderea Plevnei, diviziunea II, sub comanda generalului Cerchez și diviziunea IV, sub comanda generalului Angelescu au primit ordinul să pornească spre orașele înălțătură turcescă de pe marginea Dunării, caci mulă rămaseră în posesiunea inamicului și a face investeirea Belgradului și Vidinului.

Diviziunile s-au pus în mars prin Răhova și Cibru-Palanca spre Lom-Palance, care căduse cu cîteva zile mai înainte în mâinile trupelor noastre, cind divizia I, sub comanda colonelului Leac, se arăta înălțătură acestei localități. De aci către rea divizii sub comanda generalului Haralamb, s-a format în două coloane, precedate de detasamente de cavalerie, și din care un punori pe sosea la Belgrad și cedalăt lui drumul pe marginea Dunării la Argeș-Palanca, care se evacuase de turci și se ocupă de trupele noastre în urma unei scurte lupte.

Inaintea Belgradului rămas brigada Cantili, care ocupă satul Oraze, Rasovica, Borobici și Ciflisi, inclusiv astfel într'un cerc de împresurare cetatea Belgradie, situată à picu pe un vîrf de stâncă. Brigada Cantili începe bombardarea acestei cetăți, aprîndând lojamentele-barace ale garnizoanei și precinind stricăciunii simțitore în interiorul cetăței.

Restul coloanei ce înaintase spre Belgradie se dirigă pe calea Belgradie-Nazir-Mahala, prin Osmanie, înălțindu-se aproape de Nazir-Mahala și Vîtbol cu cea de două coloane.

După o luptă de 3 ore, ambele coloniile se facură stăpânite pe acest punct important din cauza încrengățirii diferitorii soldați și căi de comunicație ale Vidinului. Ante-gardă înaintată apoi spre Belzara, care făcătă faptul. Brigada de rezervi primării a merge înainte în recuperare, în Diacovica en înțepătuță o scură rezistență din partea unui detasament inamic ce fu silit să se retrage, și rezervorii străbăt până la Florentin care fu ocupat fără rezistență.

Celalată trupe urmăruă ocupând Belzara, Diacovica și Negoveanu, și astfel isolarea Vidinului se completa desăvârșit; însă răionul de investire era încă în afara de bătălia tunurilor noastre asupra chiar a cetăței Vidinului. Pentru a ajunge acest scop și a investi în mod strîns și concentric cetatea Vidinului, trupele diviziunilor I și IV, în ziua de 12 Ianuarie, după o seră luptă atâtă și ignori pe inamic din Tatardorf, Novoselsci, Rupea și Rainovene, unde el era înălțătură. Trupele noastre avură făcătă atacul pe sub-locoționatul Serbănescu, din al 8-lea regiment de linie greu rănit, un sergent ucis și 5 soldați răniți. Apoi ele pășiră la atacul poziției importante din Smirdan; după trei ore de bombardare, la care, ca și în celelalte împregări, concură și Calafatul cu un foc forte și, ieră dimineață de Dunăre erau în acțiune 78 tunuri, din care 12 instalați în drăguțul frontului, la 2 kilometri depărtare de cetate, foarte scăzută în modul de către fortăreață. La aria nostră săracă, generalul Cerchez liază dispoziții și atacă poziția de Smirdan, care este o înălțare însemnată,

ridicată de Turci spre a apăra Vidinul de răsuțat. Atacul se execuțiu cu 6 batalioane din regimentul al 4-lea și al 6-lea de linie și al 9-lea de dorobanți, și el avu un succese complet. Trei redute, cari apărău pozițiunile satelor Smirdan și Inova, au fost luate cu asalt de trupele noastre, și luptă a durat de la 3 ore până la 6 ore sera. Șanțurile redutelor și câmpul împregărit erau acoperite cu preste 300 cadavri inamicu, și anăiul Krup cu munitione lor, și muncile chiar făcute, atât atacul a fost de impetuos, 250 prizonieri nizami, mulă suțu pusei Peabody-Martini și Snider. Restul trupei înamicului a fost pus în găină în cea mai mare desordine retrăgându-se în Vidin. Trupele au fost conduse cu inteligență și bravură de șefi lor, nu se augă ca semnalul al trompetelor de căt înaintarea și parăsună în gimbăstie.

Pierderile noastre sunt: 2 ofițieri morți, căpitanul Verbicén, din al 9-lea de dorobanți și sub-locoționatul Frunjeșcu, din al 4-lea de linie, 3 ofițieri răniți: locotenentul Eleftherescu, din al 6-lea de linie, având piciorul sfărâmat deasupra genunchiului, căpitanul Gheorghe, din al 4 lea de linie, usor rănit și locotenentul Cumpăneșu, din al 4-lea de linie, rănit la mâna. Din trupă se evadă apărătoare 30 de morți și ca la 100 răniți.

Acum cercul de investire al cetăței Vidinului este cu desăvârșire restrâns, totuși este înălțătură și înainte sunt în mâinile noastre și cetatea chiar se aflat sub completa dominație a tunurilor noastre.²

Revista politică.

Raportul nostru din capitala Ungariei, cel pe care lăudăm la alt loc, în consonanță cu cele ce le aduc dările de origine, ne înfățișă situația politicii interne într-un progres spre crise ministeriale noi.

Din Viena nimic nou despărțește ministeriala. Contele Taaffé, locoțitorul din Tirol, a venit la Viena. Căldoria contelui o explică unui

că este în legătură cu criza miniștrilor.

De mai multe dile se scrie, că contele Andrássy are să facă un pas decisiv la Petersburg. Contele Andrássy, după "Hon", pășește în contra preliminariilor de pace de la Kazanico și le declară de nule până cand nu le vor sanctuări puterile garante. Alte scrieri spun, că Rusia strănuiește pe lângă interpretarea căuza Bulgariei, Erzegovina și Bosniei nu se ţin de puterile garante, va să dică afacerile acestor trei provincii Rusia vrea să le reguleze nemijlocit cu Turcia.

Dacă stat astfelii lucruri, și mulțimea opinioñilor este aplicată a credere că astfelii stați, trebuie să primim eu mare îngrijire în viitor. Pe care care o astăptăm este numai o pausă mică pentru alte evenimente. Oficiile din ambu capitalele monarhiei vîn și ne întăresc în presupunile noastre.

Isvorele bine informate din Viena cred într-o apropiere între Austro-Ungaria și Anghia. Căstă din urmă cerea delă parlamentul său credite estrăbând era că devenită dintr-o primă ministru să de este, se pregătesc a striga Rusiei un veto și a-i arata Rusiei ce consecuente pote să deducă din resbelul oriental de până acum. Mai sunt și alte împregături care nu trebuie scăpate din vedere și care contribuie la lămurirea situației. Rusia înarmăște mereu și trimite trupe prospete în jos spre Dunăre. Sensațională este că a facut un ordin al ministerului de resbel din București, prin care se scrie recrutarea contingentialului de pe 1879, acum în ajunul subscririile preliminarielor de pace. Ordinul dispune ca recrutarea să se facă fără amânare.

Generalul Ignatiev a adus dela Petersburg o epistolă autografa a țarului rusesc adresată principelui Carol. Se intinge că nu se poate sci de ce cuprinse este epistolă; se tem mult că ea privește revindecătunea Besarabiei.

de cealaltă parte a cerului, și umbrelle se întindă lungi pe pămînt ca niște brațe de urieș. Mi-aduse aminte de spusa bătrânilor că aci România se redobosește odinioară cu Turci și risipise ordele lor, și ei să acuma după atâta amară de ani, ne veni și nouă rândul să ne măsurăm cu dănsiș... Cinciada potrivire!... Bine a șis cine a șis că nimic nu scie ce-i ascuns în pola vremilor. Și acum miergeam aşa gânditor prin acest loc udat de sănge omenoș, mi simțeam creerii infernătive, și nu odătă mi se pără că vîd în zarea lumeni résărind din pămînt titive, găde care se rîngeau din lînde.

Trei septeamă după aceea străbătusim teră de-a lungul pâna la Dunăre, pe malul careia mii și mii de Români erau adunați în desobește locuri astăptând numai ordinul de trece. Dar până când veni ordinul în nemunătoare rânduri ne jucam de-a minte cu Turci, trimițând ghileule în cetele lor și primind atelele dela densi.

Apoi pe la mijlocul verei un pod se făcu peste Dunăre, a căru capet

FOIȚA.

Andrei Florea Curceanu.³)

Novela.

(Urmare.)

II.

Greu și omului până a nu intra în nevoie, dar odată intrat, apoi, vorba ceea, și pune capul între umere și merge orb înainte. Așa se întâmplă și cu mine. După ce am plecat de-acasă întrănd în viața de oșten, incapsul să-mi las grigile îndărăt și puțin venit în cheful meu obișnuit. Un singur lucru mă mai supără: "Mi părea ren că n'am găsit pe Catrina să-i dic remas bun, căci cine săie? - se putea să-n mai văd. Cu aceste ghimpuri înimi morseli până în scără."

Era pe la începutul lui Aprilie pe când ciocnirile se învăță a căntă și codrul prinde mugur. O lună plină și frumosă "mi lumina calea, cind eantă că te cătă-pa de mîne zări și um-

bră de femeie ascunsă în dosul unui fundar. Numai o săritură facu până la dânsa și o apucă de mână.

Era Catrina, înasă de galbenă și de slabă incășă mi se pără că ochii î se mărsice în cap.

- Bine că te vădu Catrina, înainte de a mă duce la bătălie, ei disie eu uitându-mă en jală la dânsa; dar ce-i săt mânale sădă de ră?

- Mări-e frică nu să mă uji, respunse ea cu găsăcă în lacrimi.

- Eu să te uit!... Dör nu mă duc la joc său la sedătore, acolo. Răgăte mai bine la Dumnedeu să nă mor. Apoi îmbrătăändunăm inima, o cu-prinse în brațe și o săritură pe frunte, er ea suspină din greu și-mă disie:

- Andrei jură-mă că te vînțe cu vîntul ce mi ai dat!

- Juri!

- Să scii bine, Andrei, că ciasul în care te vîi calesă acest jurămînt va fi ciasul morții mele. Așa sunt eu că-mi este scris.

Atunci vei trai mult, Catrina, afară numai dacă vro-u glonte "mi va curma lilele".

"Tu nu vei murî în răsboiu, adaoase cu glas care samănă și prorocie.

Voi să o sărăt incă odată, pentru cea din urmă sămătă înainte de a părăsi, însă ea se depărta din brațele mele și se facu nevăgăduți printre umbrele capocilor. Auqii numai din depărtare un glas care și acuma par că-mi resuță în imină:

- Mergi sănătos, Andrei, și nu mă uită!

Acum pot să dic că-mi venise cheful la loc. Nu sun pe cenu pe ce, dar mă simțeam mult mai îmbăratat de când audisem din gura Catrinei că n'am să mor în răsboiu. Mi-inchipuam că femeile au căte-odată preverșită înaintea asupra vîitorului; er grigie ei să nu o uiți, "mi pare prea cîndare să te mătăsi", și găndurile mele au că se maștupere cătuș de putin.

Trecuse međul noptii când ajunseră în pădure în valea Racovicei. Acuma nu mai păđin răndulă pasului militareș, ci fie-care mergea cum putea, după cum se simțea de ostentă și după cum ei mergeau și găndurile brin cap. Luna incepea să se cobore

¹ Din "Convorbiri literare".

Este interesant, că în Berlin sunt părerile despre situația din ceea ce în total altfel de ceea ce sînt în Viena.

Acolo condițiunile de pace nu se par pentru turci așa împovăratore și nu le consideră de afaceri ale puterilor garantate în interesul carel și alianță în diarele austro-ungare. Dacă totuță atitudinea presei germane transpiră consemnătatea cu procederea rusească, ceea ce indică că la o eventuală întreagere Germania va fi pe partea Rusiei.

„Pesti Napo“ despre majoritatea cabinetului Tisza.

„Unde sâră dus majoritatea cabinetului Tisza? Era la început un o poziție care nu numără mai mult de 60 membri: 40 din stânga estrema și 20 din drepta. Majoritatea era de 280 membri. După aceea au eșit din majoritatea de 20 de săsi când cu pactul din Mai și prelungit acasă 80 de membri din partida „liberală“ și au ramas în majoritatea 190. Partida săcădea și o poziție care creșea. Nemulțumirea crescea și pă face care dă, banchete partidei guvernamentale devinând părăsite și în timpul din urmă majoritatea partidelor guvernamentale se clăstina într-o 60 și 80. Acum majoritatea e de 19 însă. Aceasta e decadentă, și solvarea partidei, începeră căderei. Politica regimului aduce rôdele sale.

Correspondențe particolare

ale „Telegrafului Român“.

Budapest, 18/30 Ian. De bun angur — să fie încotro astesei săptămâni, ori de un malum omem, vom vedé peste puțin temp. Atâtă e constată, că în atmosferă sâră prăsit ceva din ce nu nasc crisele.

Casa deputaților era pe aci, pe aci, să provoce luni o criză ministeriale și în Budapest, ca nu lipescă părechea celei de dincolo de Laita.

Ministrul president Tisza, aşa arăta semnale, pare că e cătră sfîrșitul carierei sale ministeriale. A devenit de un timp încocă nepopular, n'ar fi creut însă omul, că nepopularitatea acesta se va încinge asa curând și în sinul dietei.

Dâră să vîn la fapte. În sedința de luni deputatul caselor József Chorin face propunerea, ca afacerile săm bine, proiectele care privesc pacătul să se amâne până după terminarea crizei ministeriale din Cisilatania. Propunerea n'a venit tocmai ca din se-nin, ea sâr simt de mai naște; cu totceea a deprimat forțe multe ini-mile celor ce sădean pe fotoliile mi-

nisteriale. Față trădu suferințele interne.

Discuționarea a fost cu mult fo-purtată și cu mult tact și logică din partea acelor ce springină propunere de rep. Chorin, din contră, guvernul n'a avut nicio să găsesc în sururile adicților sei și nici chiar pe fotoliile ministeriale oratori desteri, cari să lovesc și să turăsească argumentele opoziției. Postă ca ei simțau că să o săză creun de apărăt; postă, că ei nu și sădă silintă, pentru că erau signuri de majoritate — nu cînd ce să dîc, scîn ce am vedut și audit, că li se îngâna cîntările în gura, după cum se dice, și dacă am cîtin bine din fenele deputaților, partida guvernului pierde din adenții chiar în decursul discuției.

În fine vine la vot. Scularea și sederea n'a putut duce la scop. Majoritatea și minoritatea era la îndoială. Din partea opoziției se cere vot nominal. Majoritatea pentru guvern era în pericol. O miscare extraordinară între deputați. Partisanii guvernului fură adunata la sedință din tîrce părți, de pe unde se aflare, și să așa cumare necas a scoas guvernul o majoritate de nouă președeece voturi. Au votat pentru propunere 136; contra 117; n'au fost 147 deputați; cu opoziție au votat dintre români: Balomir și Stupa; contra Alexandru Roman, Sérbu, Antonescu, Ioanovici.

Pentru caracteristica situației mai adaug, că din partida guvernamentală au votat contra vre o doipredice deputați, dintră cari amintesc pe Pulszky, Lonyay, Ker-kapoly.

In din următoare a fost o nonă batalie parlamentară asupra tratatului vamal și asupra tarifelor de vamă. Guvernul îngrijit, a fost acum și mai cu băgare de sămă să n'părădă majoritatea votuitorilor. Invingerăa morală a fost insă și de astădată pe partea opoziției. Cătră finea sedinței mai mulți deputați au părăsit sala.

Scirile privitor la banca, ce vin aici de la Vienna, sunt serioase și fac impresiune neplăcută. Nemijor din Cisalonia se arată împăcabilă.

Mă marginesc de astădată la cele de aici; căci scirile despre condițiile de pace sunt atât de variante în cînd nu mai scă omul ce să crede de către ele.

Oradea-Mare. în Ianuarie 1878. Domnule redactor! Cred că-ti vei aduce aminte că pe la anul 1870 jurnalistică română și întregul public română la inițiativa mult stimabilei Dom-

ne Pauline Covaciu măritată Roman din Oradea-Mare, imbrățișase cu cădură ideea intemeierii unui fond pentru un institut român de fete în Oradea. La stăruinăzelosei matrone sus numite în toate locurile locuite de Români se începuri colecte, se arangiară petreceri spre scopul acestuia, încă rezultatul acestor stăruină — conform societă publicate în „Federatiunea“ pre la 1871 din partea stimathei Domne Paulina Roman — a fost suma de 4500 fl. v. a.

Precum atîntea mai sună acăstă sumă colectată de la români sâr administrat la manuile lui Iuliu Döme, și dă nu mă însă acela română sub manipulația densă până la re-posarea colectantei întempiat în anul 1874. — Ba interesaș gentilei Döme a mers până acolo, incă — pre-cum sună unii — din aversea sa prote-a testat pentru sporirea sumei de mai sus 1000 fl. v. a.

Răspodin însă nobila iuritărie a acestei idei salutare, — lumea conti-buitore nu mai scie, unde este, cum, și prin cîne se manipulează fondul de 4500 fl. v. a. admuat pentru întemeierea unui institut român de fete în Oradea-Mare.

E probabil că moștenii nobilei testator, Stîm. Dom. Iosif Roman încă în Oradea și onorabilă sa fiica, vor scă despre starea acestei avery publice românești. Credem deci a la-fie și D-lor numai un servită, cănd cerem permisiunea de a-uti rugă, să binevoiescă a informa pe români de la bună contribuitor, că sună (adunată pentru întemeierea unui institut român de fete în Orade), care conform societă publică a prea fericită colectante D-nei Paulina Roman, care conform societă publică pe la anul 1871 prin foile naționale pe atunci se urca la 4500 fl. v. a., — sub a cui manipulație affă? — prim manipularea de până aci, la cătă a crescut? în fine să binevoiescă a da deslucre că, care ar fi modul cel mai recomandabil și mai practic, ca ideea norocosă a întemeierii acestui institut să potă deveni faptă complinita?

Nu în fin de prisos a accentua aici, că clarificările acestei lîn prea necesare pentru reputație națională noastră, car am colectat și contribu spre scopul mai sus atins, — la bînă de lipsa întreprinderii noastre publice, ca astfel vejdînă publicul avea publică a naționalei manipulații cu conscientizație, — și pe venitorii să surcăgă cu ajutorul său pentru promovarea intereselor noastre culturale.

Spectator.

abia se dărea la malul celalalt, și înscrîn cinci căte cinci prînseră a trece dincolo. Erau frumos de vîdută sururile noastre de călăreți și pedestri a căror armă strălucea la soare, mer-gînd cu pas bărbătesc în sunetul mușicelor, cu stărgăriile falăind, și urmate de o sută de tunuri de obel să rotolează cărora părăsă că gemă pămentul.

— Strigători copii să trăiesc! Măria! Să disce comandanță; căci sunt multe sute de ani de când valurii și capul de bou al Românilor n'a calcat în ţara păgânăscă.

„Ura!... Să trăiesc Maria!... strigători odată mi și mii de glasuri care clocoitoară departe în vîale Du-nařei.

Inima se bătea tare în piepturile noastre, și hotărît cum mergean pe viață și pe moarte, simțeam pentru înță dată în noi o tainică mandrie. Acum eram și noi c.e.v.a.

Peste săile ajunsorîm în față întărările Plevniei împroviza cărora ostîrile rusești se frânsase de-ațatea ori. Aici încep pentru noi o viață

mai grea, mai ostentorie, căci fiind aproape de Turci trebuie mereu să străjui și să săpăm la sanctuă pentru a nu fi lovita pe furis. Tot-dênuim îmbărați și cu armă largă noi, tot-dênum gata a sări la cel mai mic somn dorminește noptea sonmul epurelui, și dimo de multe ori nu ne tineea marecă amestecându-se în borsul nostru glonțuri turcesci. Insă omul se deprinde și cu binel și cu rîu; să se plângă, numai când cîdeau pielele cele putrede, când, udi până la ose, trebuie să dormin în glod, atunci făci voe ne aducem aminte de acasă și fețele noastre se posomoreau. Dar, vorba ceea, un cias de bonele te face să uită un an de nezace: cum se fură printre spărturile nouorîbe de Turci, încât puteam vorbi unu cu altu. Într-o de Vasile Grâunte tovarăsu meu care era un posnaș și jumătate strigă la dênsu:

— Bre bostangii, bre ciobagii,

asa i că vîd dorm sôreci în pantece? ... Ce nu vînchiină mai bine?

— Minciuni spui; eacă ce măncăm noi, respunse un glas de la dênsii, și în același clipă o plăie albă cădu în sancturile noastre.

— Astă e furata de la noi, ju pe fusul lui Mahomed!

— Cine-a dîs vorba astă să-și arete fata dacă îl tîne curață!

— Indată, respunse Grâunte, și puindu-și un fus în cap eșă până la jumătatea trupului din sanfă afară.

Atunci o plăie de glonță cișneră pe la ureche.

— Dar din voi care-i harnic să-ri ardească scăfără, strigă el scorbinu-de-su în san?

— Eu! respunse un Turc care se arăta cu o căciula de curcan pe cap.

— Aferim! strigări ai nostri, împreșindu-l la lăndul lor cu o sală de puști. Turciul se face nevedet.

Glumele acestor usor se puteau în-torce în rîu, căci cu mormău niu-i de sigur: dacă ce era să facem?... Să ne arătam mai mișcă decât Turciul — — asta

Presemne de decadentă a populației române din Austria-Ungaria.

Cu ocazia unei călătorii prin Transilvania am aflat în multe conve-niri cu compatrioți susținându-se stereotipa părere, că, naționea noastră ar regresa în privință morală și în consecință și în privință fizică. Această teză însă nu a putea nici umul să o întărească prin documente valide, căci o statistică specifică română, care în multe privințe ar fi de un folos neprecăbulit pentru națione, nu există, cel puțin nu pentru publicitate.

Undo începe îndoială, incătă crea-dință; asa mi se întâmplă și mie, căci resumul părerei de mai sus sugrid temeliile credinței mele în prosperitatea naționale mele și mi-mă mai lăsă odihină. Am început deci a scriorni prin biblioteciile mele accessible ale capitalei austriacă pentru a afa mate-rialul de combatere în contra acelei a-seriuni. Aceasta însă nu-mi succese, deoarece pe de o parte nu avui timp de ajuns, și pe de altă parte este cunoscut că, regimul unguresc în elaboratul seu de conscriere a poporului din a. 1870, în contra tuturor regulilor primită de altă regiuni europene, a ignorat — din cauza cunoscute ficeărui nemaișiar — conscrierile naționalităților. Este deci absurd cu neputință a face o comparare cu conscrierile de mai înainte în ce privește crescerea populației cu raport la seces, etate mijloace, perioadă productivă al viaței, a ocupațiunilor principale, a celor ce scău serie și ceteri etc., căci în altă cărti pră araro-pri afănd despre națione română date positive și detaliate, cari să ne deslegă o întrebare atât de în-semnată.

Cercetările mele însă nu au fost cu totul fără rezultat, căci am aflat în analele statistice a lec-comitetului tehnic administrativ militar din Viena, din po anii 1870 — 1874, edate la însârcinarea ministerului comun de reșeb, unde date, cari, spre parere de reșeb, urmează atât de patologice, să fie manipulare, că destinicia populației române pen-tru serviciul militar, scăde din an în an în proporție atât de mare, incătă mai multe cercuri române de asentor au provocat îngrijirea ministerului comun de reșeb. Acesta a și dispus în urmă să se face cel mai scrupulos cercetări pentru a afa adeverările cause ale acelor apărări abnormale, dar despre rezultatul cercetărilor până acum nu s'a publicat nimic.

Spre a deveri prin cifre asertiv-unea de mai sus lăsăm să urmeze ta-

nnă se poate. E ciudat cum eu, om milos de felini meu, trageam aici drept dragul în carne de om, ba încă mi pără reu de căte ori plumbl meu mergea în des. Parcă nu mai eram în bătălă Andrei Florescu cel blajin din sat de la Florescu, pe care fețile îl hărăteau fără lec de grige. Răsboiu mă incrustase în sânge, și-mi schimbase firea, și de-ași fi avut putere să fi uciș pe toți Turci din teră turcescă ca să se mantuie bucșul și să mă întorc mai curând acasă. Înă trebă mergea mai înecat decât doream, căci fie-care aducea cu sine noile întemplieri și nouă munca.

După ce întărările noastre fură is-prăvite prinseră să umplească saci cu nășip, să facem legături de strujani, și tarcuri de miele pe care Români în deprinderă lor de a porci lucrurile le numira „Frasinii“^(*). Tote aceste erau menite să slujească de apăratură în sancturile noastre, să se fie aruncate în sancturile Turcilor în diau când vom navăli asupra lor. Eas găsi-

^(*) Frasinii.

deu cu idolii? caci voi sunteți templul lui Dumnezeu celui vici, precum a dins Dumnezeu. Voin locui în ei și voi umbra între ei și eu vor fi lor Dumnezeu și ei vor fi poporul meu. Pentru acea ești din mijlocul lor și ve osoibii, dice Domnul, și să nu vă atingăti de cele necurate și eu ve voi primi. II Corh 6, 14-18.

- Încheie cercând eretarea stimabililor confratii, ér' mai ales docosologind și strigând: Mărire Tie celui ce ne ai arătat acăstă lumina și să fie îndurarea. Ta spre noi, precum am credut și am sperat, dar mai ales precum Te am iubit prea Tine.

Dorna Căndreni în 2/14 Octobr.

Isidor Procopian,
preot.

NOTITE.

(O notită strânsă relativă la literatura română). Cetin în "Vossische Zeitung" din Berlin, numărul de Dumineacă 2 Decembrie 1877.

Romanische Skizzen, introducere și traducere de d-n-a M. Kremnitz (București 1877 la Socie și Cie), este titlul unei cărți puțin voluminoase, care însă, în limitele ce și le-a tras, ne face să vedem cu o desobisită claritate situația intelectuală și morală a României. Introducerea ne dă un scurt prospect istoric despre starea de mai naivă și stare de astăzi a jerei și arată mare influență a elementului corrigendilor în treant, care însă în prezent nu mai are puterea ideilor moralistă. Dăruită introduce urmăză un fragment din critica lui Titu Maiorescu, în contra direcției de astăzi în cultură română⁴, în care se combat cu o aspirație crucei și cu o logica incisivă, dar totodată din impulsul unei mulți hale patriotism formele superficiale, lipite de fundamente organice, în dezvoltarea intelectuală a României. (Aici urmăză, cînd în traducere, pasajul de la pag. 334 și 335 din carteau d-lui Maiorescu, "Criticize".)

Însă pără judecătă cu acăstă aspirație posată în literatură ei mai nouă talente de necontestabilă însemnatate, precum dovezesc alegerile următoare de novelete și de schițe din pînă a difuziori autori români. Aceste septe schițe, narări și povestiri sunt totuști finite în ton popular și să naturei lui aderevă! Unele din ele, precum este "Crucea din Sat" a d-lui Slavici, sunt de o frumuseță încăntătoare și scrise cu atită poesie încât se pot compara cu cele mai eminente producători de la literatură tuturor popořilor în sfere conceptelor poetice populare. Cartea domnului Kremnitz cuprinde pe lîngă cartea narăriune de I. Slavici, încă o istorie săracă (Popa Tanda) de același autor, două "copii de pe natură" (Popa Gavril și Cucoana Nastasia) de la Negraru, o novelă istorică (Mihnea cel rîu), de A. I. Odobescu, o novelă de N. Gane (Santă) și povestea populară a Gemenilor cu stea în frunză. Cu cît humor este scrișă și cu cît plăcere se cetește d.e. simplă istorie săracă a d-lui Ioan Slavici! Popa Tanda prin caracterul lui cam pre drept și atrage deosebită marilor lui și se vede strămutat în miserul și sălbăticia satului din Valea-săcă. Aici prototipul începe în anul dinăuntru să predice poporului său cu multă seriozitate evangelia îndrepătrii. Când vede ca predica și în zădar, încercă în anul și doilea băjorău și în anul al treilea dojană. Tîsta însă sunt de găsat și prototip în mijlocul săraciei și lelenii obștei și se vede perdu în misericordie cu nevăstă și copii, cînd intră în ruină, găindu-se cu amar la staroiu lui în mijlocul bisericuței aproape ruinătă, "în vine deodată că o inspirație de sus: el începe a munici însuși, se pun pe lucru cu propriile sale brațe, și' pareră că sună prostă, și' aşajdă un gard în jurul curții, și' lucrăză gorul, și' sădescă o grădină". Poporeni la început dan din cap și dică, cîd aici dracului Popa, "dăințul cu inacel se pun pe gănduri și, în scurt timp, fac unul după altul ceea ce au văzut că face popa. D'abia trece un an, și satul să schimbă la față, și cum, când

ajunge un călător prin Valea-săcă pe sosnea ea bună, și intrăbă de satul cel frumos, pe care l'dăresc cu mirare, sădă că este satul Săracenii, adeverulat astăi al săracilor.

Scrisuri ultime.

Viena, 31 Ianuarie. Diarele de aici aduc scrisa: Andras y pretinde că la Rusia, că tractările rusu-turcesci să atérne de la consimțîmîntul puterilor signatare a tractatului de la Paris.

Constantinopole, 31 Ianuarie. Turci în Bulgaria din mediu noptă s'au străns în fortește.

Oferte pentru rănitii din România.

Collecțată prin dl. Martin Boghiu din București:

Iosachin Mangiuca 1 fl., Anatalia Mangiuca 1 fl., Achilina Mangiuca 50 ro., Ioan Juice 1 fl., Anna Baluă preotăs 2 fl., Rachila Boghiu 1 fl., Anatalia Baluă iude 1 fl., Păuna Baluă 50 ro., Sofronie Grămeșanu 20 cr., Iancu Baluă 100 ro., Iancu Belevian 20 cr., Ioan Boghiu crisenic 20 cr., Avram Sarnejan 30 cr., Filip Albu 20 cr., Antonie Bercian 40 cr., Ioan Bercian 20 cr., Petru Sogor 20 cr., Păun Baluă 30, Mirela Gălăone 20 cr., Seb. Novac și Drăgan Ciula 18 cr., Avram Bercian 20 cr., Iacob Miosic 50 cr., Eltimiu Rusmîr 20 cr., Petru Baluă 40 cr., George Bercian 30 cr.

Suma: 13 fl. 63 cr.

Collecțată prin dl. Traian Aleandrescu din Varna:

Nicolae Mioc preot gr. or. 1 fl., Pau Jorgovici preot gr. or. 1 fl., Pau Mioc preot gr. or. 1 fl., Petru Jorgovicin învățător 1 fl., George Tunescu învățător 1 fl., Ioane Ciulan învățător 50 cr., d.-șora Ermina Petrovici 1 fl., d.-șora Silvia Mihailovici 50 cr., Sfetozorul Mihailovici 100 cr., Iancu Belevian 10 cr., Iancu Mîco comerç 1 fl., Iosif Caiman 50 cr., Pau Berlea jude 2 fl., Pau Bonacu, juraț 1 fl., Ioan Daba juraț 50 cr., Chiril Bucătar tutor orf. 30 cr., Achim Boraciu econ. 1 fl., Iova Buzian econ. 1 fl., Martin Medoc econ. 1 fl., Iosif Mioi econ. 1 fl., Iohann Scala 1 fl., Traian Aleandrescu butarier 1 fl., Pau Cip jun. 50 cr., George Blajin econ. 20 cr., Iosif Caiman jun. 40 cr., Elia Cip jun. 40 cr., Iosif Mioi econ. 10 cr., Pau Cip jun. 25 cr., Petru Bonacu 50 cr., Iaco Latice econ. 50 cr., Pau Heni econ. 50 cr., Pau Buzian cojeacă 50 cr., Iaco Fabian econ. 50 cr., Constantin Popa econ. 40 cr., Maria Singer 60 cr., Ferdinand Künicher rotariu 40 cr., Iohann Ketzenmacher 20 cr., George Crăciun măcelariu 50 cr., Spasici Crăciun 20 cr., George Purgariu barbier 50 cr., Iovan Corbein econom 10 cr.

Suma: 28 fl. 55 cr.

Dna Rachila Aleandrescu 50 dgr. scame fine și 2 met de tifon, d.-șora Ermina Petrovici 68 dgr. scame.

Continuarea contribuirilor de bani

pentru ostașii Români răniți ai României.

(Colecția XXXV.)

4. Prin dl. Nicolae Todea paroch gr. cat. în Teiuș și de unii locuitorii de acolo 20 cr. în argint, și de Gavril Pop 50 cr.

5. Junimea română din Sibiu a fost collecțiată între sine pentru înființarea unei cabinete de lectură o sumă de 41 fl. 76 cr. carea neajunsându-se spre acel scop, o au determinat spre acestă și mi s'au transpus din acel. Dr. Nic. Olariu, Iosan Mihălțan și Petru-Petrescu pentru Crucea-roșie.

Suma: 55 fl. 26 cr.

Transportul sunet din colecta XXXIV publicată în Nr. 103 a "Tel. Rom." din anul trecut cu: 3098 fl. 63 cr. 3075 lei 80 bani. Suma tot: 3153 fl. 89 cr. 3075 lei +80 bani.

(Va urma.)

Sibiu, 10/22 Ianuarie 1878.

Iudita Macellarui,
colectantă.

Contribuții de obiecte

pentru ostașii Români răniți ai României.

1. Prin dl. Nicolae Todea paroch în Teiuș de la G. Pop căpă, Nuju Pasca Eva 1 kgr. scame, Agafrie Măriș 1 stergăru și căpă, Ag. Turea 1 sterg., Paras. Stroiașor, Nicolae Todea 2 sterg. și 3 coji păndă.

2. Din comună Tăpu dela:

Maria Maga 2 cămășe, Maria Maga 1 cămășe, Flore Flora 1 lepedeu, Lina Flora 1 cămășe, Maria Maga 1 cămășe, Dacian 1 cămășe, Chiva 1 stergăru și trei sforduri. Anica Daniel 1 cămășe, Maria Luptean 1 cămășe, Mișa Flores 1 măsără, Maria Baluă lepedeu, Rachila Flores 1 stergăru, Iana Ciorgovan 1 cămășe, Maria Simu 1 lepedeu, Anna Sarlea 1 lepedeu, de mai multă romane 8' darabe de sfredre.

(Va urma.)

Sibiu, 10/22 Ianuarie 1878.

Iudita Macellarui,
colectantă.

nîtele parochiale și stolari, cari calculează la olărtă sau suma de 100 fl. v.a.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți până la termînul indicat și astăzi concursulelor lor instruite în sensul statutului organic prin subserișul la presidui comitetului parochial din Giurgesci.

Desi în 9 Ianuarie 1878, în confelegere cu comitetul parochial respectiv,

Ioan Badea m. p.,
protopresbiter.

Nr. 302, 1877.

CONCURS

Pentru postul de capelan în parochia de clasă a III în comună, "Torclia", protopresbiterul Nocrichiu Cincu mare, lărgă neputințosul paroch Stefan Comşa, cu învecinarea consistorială de sub Nr. 1790 B. să scrie la primărie la prîcăstea concurs în termînul până la 12 Februarie, 1878.

Emolumentele sunt:
a) dela 50 de familii căte o de lucru și venitul stolarilor statutorii de simbol protopresbiter
b) Venitul portunie canonice stătătoare din primărie arătoriu și de femei de 10 jugera, din care pentru tru capelanul ce va veni jumătate.

Doritorii de a ocupa acest post de capelan vor avea și astăzi petițiunile instruite după sunetul statutului organic și din dispozițiunile simbolului din anul 1873 la subscripsi până la terminul indicat.

Nocrichiu, 10 Ianuarie, 1878.
În confelegere cu comitetul parochial oficiu protopopegror or. or.

G. Maier m. p.,
adm. prot.

Nr. 119, 1878.

Publicare de concurs.

Se deschide concurs la stațiajune de medic pentru comunitatea opidului Oagna (Vizakua) cu salariu anual de 300 fl. și tașca de 20 cr. pentru visita unei persoane bolnave.

Doritorii de a concurge au și astăzi petițiunile instruite de concurs până inclusiv în 8 Februarie st. n. la subscripsi magistratul.

Magistratul opidului Oagna
Szocs Iosef,
primarul supl.

Nr. 5/1878

EDICT.

Ilie Muntean din Apoldul inferior coccăl Sibiu-lui, carele a părăsit de 7 ani de dile pro legitima sa socie Sunza Crișană tot acolo, făcă a se scă ubiția lui său de mai trăiesc său, se cîză prin această înaintea subsemnatului scăun presbiteral până în 13 Ianuarie 1879 căci din contra procesul diorțiv portul asupra i se va perfracta și decide în absența lui.

Mercuria, 12 Ianuarie 1878.
De la scăunul ppresbiteral al Mercuriei.

I. Droc,
adm. prot.

Nr. 5. B. ex. 1878.

CONCURS.

De ore ce prin morbul de trecută 2 ani, parochul Simion Filimon din Vârmașa, a devenit la stare de tot neputințos de a mai seversi funciunile parochiale, — se esse concurs pentru un capelan al ajutorul, căruia i se va da:

1. Din venitul parochial dela biserică și din simbria anuală a parochului 60 fl.

2. Șase și jumătate de venitul stolar, cari după calculul de mijloc pot să fie 20 fl.

3. Fitorul capelan va avea de a primi

și postul de învățător în numita comună

pentru care va primi salariul învățător

anual 160 fl. și de a. cu. cuartier liber și lenje

pentru incăldări.

Doritorii de a ocupa acăstă stație de

capelan și învățător, scind și căntările

bisericești, și ca absolutoriu clerici, vor asterni

suplicile lor la subscripsi cu documentele

reccurete să se poată efectua concursul

pentru acăstă post la 18 Februarie 1878.

Săcărămăș, 19 Ianuarie 1878.

În confelegere cu comitetul parochial respectiv.

Sabin Piso, m. p.
protopresbiter.

Nr. 5. B. ex. 1878.

CONCURS.

Înființându-se în urma malitelor ordinațiuni consistoriale do 22 Decembrie 1877 Nr. 3244 postul de capelan în parochia Giurgesci, pentru ocuparea acesteia se scrie concurs până în 12 Februarie a.c.

Emolumentele impreună cu acest

post sunt: 1/2 jumătate din tôte ve-

Subscripsi facă tot respectul cînd căciulice "Dorobanțul", acum atât de plăcută pentru dame, se fac — în toamnă după un model din București — numai în saloulnul mai jos însemnat. De piele de miel din patria a 5 fl. Comande în seris se vor efectua prompt. Sibiu, 31/19 Ianuarie 1878.

Iosifine Wegmuth,
Strada Cimadei Nr. 25.

1-2

Editoru și tiparul tipografici archidiocesano.